

ATATÜRK, MİLLET, MİLLİYETÇİLİK

*Bu derlemede büyük ölçüde; Sayın **Muharrem Günay Sıddıkoğlu** tarafından kaleme alınmış olan "**Atatürk'e Yön Verenler (1)**" başlıklı makaleden alıntılar yapılmıştır. Sayın Sıddıkoğlu'na teşekkürler ederim.*

Gülbüz Mızrak

Her milletin fikir adamları, tarihi ve toplumsal olguları, kendi milli hassasiyet ve arzuları doğrultusunda bir millet ve milliyetçilik anlayışı tarif etmişlerdir. Bu itibarla evrensel, herkes için ve her zaman geçerli bir millet ve milliyetçilik tanımlaması yapılamamıştır. Türk Milleti'ni ve Türk Milliyetçiliği'ni de kendi düşüncülerimizin tarif ettiği şekilde algılamak gerekmektedir.

Millet gerçeği Kur'an'da dile getirilmiştir. Yüce Allah ilahi bir hikmet olarak insanı fitratında bir millete mensubiyet şuuruyla yaratmış. Farklı milletler halinde yaratılan insanın bu farklılıktan veya başka sebeplerden dolayı adaletten ayrılmaması, adalet dairesinde ve mutedil sınırlar içinde kalınması, asıl üstünlüğün takvada olduğu ve bu hususlarda tefekkür edilmesi emredilmiştir. Bu konu Kur'an-ı Kerim'de aşağıdaki ayetlerde dile getirilmiştir:

Hucurat Suresi, 13. ayeti: "**Ey insanlar, biz sizleri bir erkekle bir dişiden yarattık ve bir birinizle tanışasınız** (bilişesiniz, iyi ilişkiler kurasınız, iyi işlerde bir birinizle yarışasınız) **diye şubelere** (milletlere) **ve kabilelere ayırdık. Şüphesiz ki Allah katında en şerefli olanınız takvada** (Allah'tan korkma ve dine hizmette) **en ileri olanınızdır.**"

Rum Suresi, 22. ayet: "**O gökleri, o yeri yaratması, dillerinizin ve renklerinizin birbirine uyması da O'nun** (Yani Allah'ın) **ayetlerindendir.**"

(Varlığını, gücünü, kudretini gösteren delillerinden-
dir.) **Hakikat bunlarda düşünen insanlar için el-
bette ibretler vardır."**

Dünyada millet bilincinin Fransız İhtilali'nden sonra (1789) başladığı söylenir. Bunun istisnası Türklerdir. Çok öncesinden beri Türklerde "Milliyetçilik Duygusu" hep var olmuştur. Bunun da en bariz örneği Göktürk Anıtları'dır. Bu anıtlardaki;

**"Türk Oğuz beyleri ve Milleti! İşitin! Üstte gök
basmaz, altta yer delinmezse; Türk Milleti ilini,
töreni kim harap edebilir."**

ifadesinin, 735 yılında yazılmış olması, Türklerdeki ulus bilincinin çok eski zamanlardan beri varlığının apaçık göstergesidir.

Ancak Osmanlı Devleti genişleyip Türk unsuru dışın-
da diğerlerine de hükmetmeye başladığında devletin tebaası olan bütün fertleri "Osmanlı" olarak gören bir anlayışı benimsemiş; zamanla devletin kurucusu ana unsurunun adı sanı anılmaz olmuştur. Ziya Gökalp bu hususu, Türkçülüğün Esasları kitabında şöyle anlatır: "Tanzimatçılar ona 'Sen yalnız Osmanlı'sın. Sakın başka milletlere bakarak sende milli bir ad isteme! Mili bir ad istediğin dakikada Osmanlı imparatorluğunun yıkılmasına neden olursun' demişlerdi. Zavallı Türk, vatanımı kaybederim korkusuyla 'Vallahi Türk değilim Osmanlılıktan başka hiçbir içtimai zümreye sahip değilim' demeye mecbur edilmişti."

Prof. Turhan Feyzioğlu da benzer ifadeleri kullanmıştır: "Biz milliyet fikirlerini tatbikte çok gecikmiş ve çok ilgisizlik göstermiş bir milletiz. Bunun zararlarını fazla faaliyetle gidermeye çalışmalıyız... Osmanlı İmparatorluğu içindeki çok çeşitli toplumlar, hep milli inançlarına sarılarak, milliyetçilik idealinin gücüyle kendilerini kurtardılar... Kuvvetimizin zayıfladığı anda

bizi hor ve hakir gördüler. Anladık ki, kabahatimiz kendimizi unutmuş olduğumuzmuş. Dünyanın bize saygı göstermesini istiyorsak, ilk önce biz kendi benliğimize ve milliyetimize bu saygıyı, hissi, fikri ve fiili olarak bütün davranış ve hareketlerimizle gösterelim.

Türk Milleti

İstiklal Harbi ve sonrasında savaş meydanlarında ve konferans masalarında elde edilen başarıları, manevi alanda yapılacak çalışmalarla takviye etmek gerekiyordu. Türkiye Cumhuriyetini kuran, uzun ve şerefli bir geçmişe sahip bu millet geçmişine uygun bir millî kimlik anlayışına kavuşturulmalıydı. Bu nedenle Atatürk'ün öncülük ettiği millî kimlik inşası çalışmaları başlatıldı.

Bu hususta Atatürk'ü en çok etkileyen ve O'nun fikri dünyasının oluşmasına katkısı olan insan büyük Türk düşünürü Ziya Gökalp'tir. Atatürk'ün Gökalp'ten sonra en çok etkilendiği şair ve düşünürler ise, Mehmet Emin Yurdakul ve Namık Kemal'dir. Atatürk bu konuda şöyle der: **"Benim ruh ve bedenimin babası, Ali Rıza Bey, heyecanlarımın babası Namık Kemal, fikirlerimin babası Ziya Gökalp'tir."**

Ziya Gökalp'in; "Akılcılık, Millet ve milliyetçilik, Ülkücülük (Ulaşılabilecek Hedef), Milli Kültür, Çağdaşlaşmak, Halkçılık, Laiklik ve Din, Milli Demokrasi, Kadın Hakları, Kucaklayıcı/İlimli Devletçilik ve Dayanımcı Ekonomik Yapı, Türkçecilik" konularındaki görüş ve düşünceleri Atatürk İlke ve İnkılâpları'na temel teşkil etmiştir.

Atatürk, Ziya Gökalp'i gelecek nesillerin milliyetçi bir şuurla yetişmesi için programlar yapmak üzere dönemin Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki Talim Terbiye dairesinin başına getirmiştir. Gökalp'e verildiği diğer

önemli bir görev ise yeni kurulacak olan Türk devletin iktisat programını hazırlamaktı.

Atatürk, Milli Mücadele bütün hızıyla sürerken yeni Türk Devleti'nin iktisat politikasını belirlemek üzere bir komisyon kurmuş, başına da Ziya Gökalp'i getirmişti. Komisyon Ankara garında bir vagon içinde yürüttüğü çalışmada, dönemin şartlarını da dikkate alarak kurulacak yeni devlet için "**Karma iktisat**" modelini önermiştir. Gökalp, bu öneriye; "**Türkler, hürriyet ve istiklali sevdikleri için iştirakçi (komünist) olamazlar. Fakat eşitliği sevdiğinden dolayı fertçi de (liberal-kapitalist) olamazlar**" ifadesiyle açıklık getirmiş; "**toplumcu, dayanışmacı ve Türk'e has bir milli iktisat Modeli**" olduğunu belirtmiştir. Bu görüşler Atatürk tarafından benimsenmiş ve devlet politikası haline getirilmiştir.

Atatürk 13 Ocak 1921 günü T.B.M.M. kürsüsünden şöyle seslenir: "*Namık Kemal demiştir ki:*

***Vatanın bağına düşman dayadı hançerini
Yok mudur kurtaracak bahtı kara mâderini?***

İşte bu kürsüden... bütün millet namına diyorum ki:

***Vatanın bağına düşman dayasın hançerini,
Bulunur kurtaracak baht-ı kara mâderini.***

Atatürk Milli Mücadeleye katılmak üzere İnebolu'ya gelen M. Emin Yurdakul' a şu telgrafi çekmişti:

***"İnebolu'ya Milli Şairimiz Mehmet Emin
Beyefendiye:***

Türk milliyetperverliğinin ilahi mübeşşiri (mücdescisi) olan şiirleriniz bu günkü mücadelemizin ruh-u hamasetine (kahramanlık ruhunun) ufk-u tulu (ufuktan doğuşu) olmuştur. Teşriflerinizden duyduğum memnuniyeti beyan ile sizi milletimizin büyük babası olarak selamlarım"

Ulu Önder, Manastır Askeri Lisesinde öğrenci iken Mehmet Emin'in

"Ben bir Türk'üm dinim cinsim uludur..."

dizesiyle başlayan manzumesinin, kendisinde, milli duyguların uyanışını etkilediğini anlatmıştır.

Ziya Gökalp milleti kültürel bir zümre olarak kabul eder ve şöyle der: "**Millet, dilce müşterek olan, aynı terbiyeyi almış fertlerden meydana gelmiş bulunan kültürel bir zümredir. Bir adam kanca müşterek bulunduğu insanlardan ziyade, terbiyece ve ana dilce müşterek bulunduğu insanlarla beraber yaşamak ister. Çünkü insani şahsiyetimiz, bedenimizde değil, ruhumuzdadır. Maddi meziyetlerimiz ruhumuzdan geliyorsa, manevi meziyetlerimiz de terbiyesini aldığımız cemiyetten geliyor.**"

Ziya Gökalp'in de belirttiği gibi: "Fert kendisini şu yahut bu millete mensup kabul etmekte hür zanner. Ama fertte böyle bir hüviyet yoktur. Bir millete mensup olmak bir kader işidir. Fert bir millet içerisinde hayata gelir, o milletin terbiyesini alarak yetişir ve o kültürel zümreye dâhil olur." Bir millete mensup olma kader işi, din seçme ise tercih işidir. "TÜRK LÜK KADERİMİZ, İSLÂMİYET TERCİHİMİZ" cümlesi bunu açık ve seçik olarak ifade etmektedir.

Gökalp'e göre:

- Millet coğrafi bir zümre olamaz. Tıpkı İran'da yaşayan Türklerle Farıların aynı millete mensup olmaları gibi...
- Millet, ırki ve kavmi bir zümre de değildir. Çünkü tarihten önceki devirlerde bile saf ve karışmamış bir ırk bulmak mümkün değildir. Milletler akraba veya çeşitli kavimlerin tarih içerisinde karışıp kaynaşmasından ve kültürel bir zümreyi oluşturmamasından meydana gelmiştir.

- *Millet aynı zamanda bir imparatorluk içerisinde müşterek bir siyasi hayatı yaşayan insanların toplamı da olamaz. Çünkü imparatorluklar çok ulusludurlar.*
- *Türküm diyen her ferdi Türk tanımaktan, yalnız Türklüğe hıyaneti görülenler varsa cezalandırmaktan başka çare yoktur.*
- *Türkçülük, Türk milletini yükseltmek demektir. Yükseltmek ilimde, kültürde, dinde, teknolojiye, sanat vs alanlardadır. Bir milletin yükselmesi başka bir milletin gözyaşlarıyla değil, milleti oluşturan fertlerin el ele, gönül gönüle vererek çalışmasıyla olur.*
- *Dilde estetik, ahlakta, hukukta, hatta dini hayatta ve felsefede Türk kültürüne (Türk zevkine, Türk vicdanına göre) bir orijinallik, bir şahsiliğe göstermeye çalışacağız.*
- *Bize göre en mukaddes kitap Kur'an- Kerim, en mukaddes insan Hazret-i Muhammed, en mukaddes mabet Kâbe, en mukaddes din İslâmiyet olacaktır.*
- *İlimde, felsefede, fenlerde vesair medeni sistemlerde tam bir Avrupalı gibi hareket edeceğiz.*
- *İrkça Türk olmadıkları halde terbiyece ve kültürce tamamıyla Türk ruhuna sahip, saadetlerimiz gibi felaketlerimize de ortak olan ve dince müşterek olan insanlar da Türk'türler.*

Gökalp, kendisinin soyca Türk olduğunu belirttiikten sonra, "Bununla beraber, dedelerimin bir Kürt yahut Arap muhitinden geldiğini anlasaydım, yine Türk olduğuma hüküm vermekte tereddüt etmeyecektim. Çünkü milliyetin yalnız terbiyeye dayandığını da sosyal incelemelerle anlamıştım. Kürtleri sevmeyen bir

Türk varsa Türk değildir. Türkleri sevmeyen bir Kürt varsa Kürt değildir" diyor.

Atatürk Osmanlı dönemindeki durumu şöyle açıklar: *"Bizim neslin gençlik yıllarında Osmanlılık telkin ve etkileri hâkimdi. İmparatorluk halkını meydana getiren Türk'ten başka uluslara, bu arada yanlış bir din anlayışı ile Araplara sarayın, ordu ve devlet ileri gelenleri arasında bulunan ırkdaşlarının etkisi ile Araplara özel bir değer veriliyor. Onlardan söz edilirken "Kavm-i Necip" deyiimi ile sıfatlandırılarak, bu duygunun belirtilmesine çalışılıyor, memleketin sahibi ve devletin kurucusu olan biz Türkler, ikinci planda gelen önemsiz halk yığınları sayılıyordu.*

Şair Mehmed Emin Yurdakul'un, ilk defa manastır askeri idadisinde öğrenci iken okuduğum *"BEN BİR TÜRK'ÜM, DİNİM, CİNSİM ULUDUR"* Mısrası ile başlayan manzumesinde, bana milli benliğimi gururumu tattıran ilk anlatımı bulmuştum. Fakat ben asıl bunu, orduya katıldığım ilk günlerde bir Anadolu çocuğunun gözyaşlarında gördüm ve kuvvetle duydum. Ondan sonra Türklük, benim en derin güven kaynağım, en engin övünç dayanağım oldu. Kendimi hiçbir zaman Osmanlılığın telkin ettiği başka ulusları öven ve Türklüğü aşağı gören eksiklik duygusuna kaptırmadım."

Çok iyi bir asker, komutan ve devlet adamı olduğu kadar, aynı zamanda da bir fikir adamı ve sosyolog olan Atatürk' ün millet tanımları:

- **"Millet, dil, kültür ve mefkûre (ülkü) birliği ile birbirine bağlı vatandaşların teşkil ettiği bir siyasi ve içtimai heyettir."**
- **"Türkiye Cumhuriyetini kuran halka Türk Milleti denir.** Millet sözünden ne anlaşılır, ne anlaşılması lazımdır? ...Sözlerimin kolay anlaşılması için, yine Türk Milleti'ne bakacağım. Çünkü dünya

yüzünde ondan daha büyük, ondan daha eski, ondan daha temiz bir millet yoktur ve bütün insanlık tarihinde görülmemiştir. ...bir tablo bize neler hatırlatıyorsa, onları birer birer söyleyelim:

- 1-Türk Milleti, halk idaresi olan Cumhuriyetle idare olunur.
 - 2- Türk Devleti laiktir, her reşit dinini intihapta (seçmekte) serbesttir.
 - 3- Türk Milleti'nin dili, Türkçe'dir. Türk Dili dünyada en güzel, en zengin ve en kolay olabilecek bir dildir. Onun için her Türk dilini çok sever ve onu yükseltmek için çalışır. Bir de Türk Dili, Türk Milleti için mukaddes bir hazinedir. Çünkü Türk Milleti geçirdiği nihayetsiz badireler içinde, ahlakının, ananelerinin, hatıralarının, menfaatlerinin, elhasıl bu gün kendi milliyetini yapan her şeyin dili sayesinde muhafaza olduğunu görüyor. Türk Dili, Türk Milleti'nin kalbidir, zihnidir.
 - 4-Türk Milleti Asya'nın garbında ve Avrupa'nın şarkında olmak üzere kara ve deniz sınırlarıyla ayırt edilmiş, dünyaca tanınmış, büyük bir yurttan yaşar. Onun adına "TÜRKELİ" derler. Türk Yurdu daha çok büyüktür. Yakın ve uzak zamanlar düşünülürse Türk'e yurtluk etmemiş bir kıta yoktur. Bütün dünyada, Asya, Avrupa, Afrika ve hatta Amerika Türk Ataları'na yurt olmuştur.
- Zengin bir hatıra mirasına sahip bulunan, beraber yaşamak hususunda müşterek arzu ve muvafakatte samimi olan ve sahip olunan mirasın muhafazasına beraber devam iradeleri müşterek olan insanların birleşmesinden vücuda gelen cemiyete millet namı verilir.

- *Türk milleti dil, tarih, kültür ve ülkü birliği ile birbirine bağlı insanların oluşturduğu bir toplumdur.*

Prof. Dr. Ali Fuad Başgil'e göre Türk Milleti; *"Türkçe konuşan, damarlarında Türk kanı taşıyan, (taşımaya da) yahut Türk asıllarından geldiğine inanan, mazide atalarının şahsında Türklüğün acı, tatlı günlerini yaşamış yahut bu günlerin hatıralarını benimsemiş olan gönlü ve kültürü ile Türklüğe bağlı ve Türk'üm diyen vatandaşlardan mürekkeptir"*

Sadri Maksudi Aral, Türk milliyetçiliği konusunda şöyle der: *"Bu günkü milliyetçilik sosyolojik ve psikolojik esaslara dayanır: Kan tahliliyle uğraşmaz, kafa-taslarının şekliyle de ilgilenmez. Muayyen bir millete bağlılık ruhu bu günkü milliyetçiliğin esaslarıdır."*

Prof. Dr. Remzi Oğuz Arık, Türk soyundan gelmeyip bizimle kader birliği yapanları da Türk soyundan saymıştır: *"Millet soy esasına dayanan, kültür birliğini benimsemiş insan kitlesidir. Türk soyundan gelenlerle birlikte, bu soyun yarattığı kültürü benimsemiş, bu kültür hayatını benimsemiş, bu kadere katılmayı benimsemiş olanlardan meydana gelir. Soyu Türk olma(ma)kla beraber Türk soyunu benimseyen, Türk kaderine kapılan, bu husustaki iradesini kara günlerde belirtip işleyen, yani Türk kalan insanları biz bugün milletimizin öz çocuğu bilmekteyiz."*

Mehmet İzzet, "Milliyet Nazariyeleri ve Milli Hayat" adlı eserinde: *"Türk Kimdir?" sorusunu "Kendini Türk bilen; Türk milletini meydana getiren kültürel değerleri benimseyen, koruyan, yaşayan ve bu değerlerin geliştirilmesi için çalışan" olarak cevaplar.*

Hikmet Tanyu'ya göre:

- "Terbiyedir ki bir milleti hür, müstakil, şanlı, yüce bir toplum halinde yaşatır veya bir milleti esaret ve sefaletle terk eder.
- Eğitim programı; eski devrin hurafelerinden ve milli yapıya uymayan yabancı fikirlerden, doğudan ve batıdan gelen bil cümle tesirlerden tamamen uzak milli kültürümüzle ve tarihimizle uyumlu olmalı."

Prof. Dr. Fikret Eren, Kurt Karaca mahlasıyla kaleme aldığı "Milliyetçi Türkiye" adlı kitabında millet terimini ve Türk Milleti'ni aşağıdaki gibi tanımlıyor:

"Türk Milleti'ni meydana getiren faktörler, **tabii ve objektif, manevi veya sübjektif** olmak üzere ikiye ayrılır.

- Tabii ve objektif faktörlerin başında **dil, yurt ve soy birliği** gelir.
- Manevi ve sübjektif faktörler ise, bilhassa **kültür, ülkü, tarih ve bağımsız olarak yaşama arzusu**dur."

Dil birliği: Tarihte milletlerin doğmaları ve yok olmaları, genel olarak dillerin doğuş ve unutulması ile birlikte olmuştur... Milletimizi meydana getiren dil Türkçe'dir ve yüzyıllardan beri canlı bir şekilde yaşamamızın, dağılıp yok olmamamızın en önemli faktörlerinden biri olmuştur.

Yurt (ülke) birliği: İnsan, içinde doğup yaşadığı coğrafi çevrenin şartlarına uyar. Aynı coğrafi çevrede yaşayan insanlar, ortak özelliklere, yakınlık ve benzerliklere sahip olur; duygu, düşünce, ülkü birliğine erişir, acı tatlı hatıralar edinir. Ülke (yurt), milleti meydana getiren bir faktör olduğu için, milli bütünlük ancak ülke bütünlüğü ile sağlanır...

Soy birliği: Soy birliği, Türk Milleti'nin en canlı ve itici faktörüdür. Atatürk, 'Muhtaç olduğu kudret damarlarındaki asil kanda mevcuttur.' derken, milletimizi meydana getiren en önemli faktörün, soy faktörü olduğunu belirtmek istemiştir. Soy, organik bir unsur olduğu için, insanların fikri, fiziki yetenek ve güçlerini meydana getirir. Her soyun fikri ve fiziki gücü birbirinden ayrıdır. Türk soyunun bağımsız bir soy olarak varlığı ve değeri bilginler tarafından kabul edilmiştir. Bu büyük ve değerli soy, yozlaşma ve yabancılaşma tehlikesine karşı korunmalıdır. Tarihte 16 Dünya imparatorluğu ve (sayısız devlet) kurmuş bir soy olması onun değerli oluşunun en büyük delilidir.

Bir milletin meydana gelebilmesi için **dil, soy ve yurt birliğinin yanında kültür, ölkü, tarih ve bağımsız olarak birlikte yaşama arzusu** gibi sübjektif faktörlerin de olması lazımdır. Kültür, ölkü ve tarih, aynı soydan geldiklerine inanan, aynı dili konuşan insanlar arasında ortak bağ ve ilişkiler kurar. Sanat, destan ve hatıralar milletlerin kurulmasında büyük rol oynarlar.

S.A. Arvasi, "Türk-İslam Ölküsü 1" adlı yayınında soy birliğini ile ilgili görüşünü özetle şöyle tanımlıyor: "Türk Milliyetçiliđinin benimsemiş olduğu "soy birliği" anlayışının; Hitlerin ırkçılık teorileri ve 'laboratuvar ırkçılığı' ile uzaktan yakından bir alakası yoktur. Bu anlayış, aynı soydan gelmeye dayanan "Manevileştirilmiş bir soyculuk" olup biyolojinin değil sosyolojinin konusudur. **"Manevileştirilmiş soyculuk", insanların aynı soydan geldiklerine ve aynı millete mensup olduklarına inanmalarıdır. Bir milleti teşkil eden fertlerin, ailelerin, sınıf ve tabakaların "soy birliği şuuru" dur.** Türk Milleti'ne "mensubiyet duygusunun" soy ve kan birliği şuuru biçiminde hissedilmesidir.

Bir soya mensubiyet duygusu yanında; ortak kültür, ortak coğrafya, ortak hayat tarzı ve ortak mücadeleler, bir milletin fertlerini hem ruhi, hem de fiziki bakımdan birbirine yaklaştırır. Aynı kültürün içinde yaşayan ve aynı kaderi paylaşan insanlar arasında "evlenmeler" kolaylaşacağından tarih içinde, bir oluş ve yoğruluş halinde insanlar " fizikman da " birbirlerine benzemeye başlarlar. Yani, sosyal, kültürel, ekonomik ve politik bütünleşmelerden, sosyolojik bir zuretle olarak, zamanla bir Manevileştirilmiş soyculuk doğar. "Biyolojik ırkçılık" parçalayıcı ve bölücü bir karakter taşıdığı halde, "Manevileştirilmiş soyculuk " birleştirici ve bütünleştirici bir özellik taşır.

Kimse biyolojik anasını ve babasını tayin iradesine sahip değildir. Ama "Manevileştirilmiş soyculuk " tercihe açıktır. Aynı tarihe, aynı kültüre, aynı dine ve ülkeye sahip insanlar arasında "kan ve soy birliği" şuurunun güçlenmesine yol açar. Kendi içine kapalı dar bölge, "aşiret", "tabaka", "etnik gruplar" arasında "evlilik köprüleri" kurarak "milli şuur" güçlendirir.

Alparslan Türkeş 3 Mayıs 1944 olaylarında hâkimin sorularını özetle şöyle cevaplamıştır: "**Türk; dili, geleneği ve her şeyi ile Türklüğü benliğine, ruhuna sindirmiş olandır.** Ben ırkçı değilim. Ama Türk Milletinin üstün meziyetlere sahip olduğuna iman etmiş birisiyim. Onun için de bizim milletimizden daha üstün bir milleti kabul etmiyorum."

Alparslan Türkeş'in, 9 IŞIK kitabından:

- "Yabancı fikirleri ve devlet adamlarını örnek almayı şerefsizlik addederiz. Biz ilhamı kendi atalarımızdan, kendi tarihimizden alırız.

- *Türk Milliyetçiliği, Türk Milletine karşı beslenen derin sevgi, bağlılık duygusunun, müşterek bir tarih ve müşterek hedeflere yönelme şuurunun ifadesidir. Türk Milliyetçiliği insani duygularla beslenen bir anlayıştır. Türk Milliyetçiliği kin ve garazı esas almayan, sevgiyi esas alan bir düşünce tarzıdır. **Milliyetçilik; milletini sevmek, vatanını sevmek ve milletin tehlikelere karşı korunması için her fedakârlığı göze almak duygusu ve düşüncesidir.***
- *Türk Milleti dediğimiz gerçeği şu şekilde tarif etmek mümkün. Müşterek bir tarihten gelen ve müşterek bir tarih şuuruna sahip bulunan, aynı dine mensup, aynı kültürle yoğrulmuş, aynı devleti kurmuş, yaşatmış ve bugün de aynı devletin sahibi ve aynı devletin bayrağı altında ve sınırları içinde yaşayan insan topluluğu Türk Milletini teşkil etmektedir.*
- *Türkçülük, milliyetçilik anlayışımız; manevi şuurlanmaya dayanır. Bu temel üzerinde Türklük şuuruna erişmiş, samimi olarak ben Türk'üm diyen herkes Türk'tür. Türkçülük ve Türk'ün tayininde, sapık ölçülere özellikle mezhepçiliğe, coğrafyacılığa, laboratuvar ırkçılığına inanmıyoruz. Başka milletleri küçük gören, dünya barışını tehlikeye koyan antropolojik ırkçılık Türk Milliyetçilik ülküsünün dışındadır. Milliyetçilik anlayışımız, maneviyatçı, akılcı, demokratik, çağdaş bir milliyetçiliktir. Nazist Hitler ırkçılığın, komünist ırkçılığın, her türlü antidemokratik, insan sevgisine dayanmayan emperyalist ırkçılığın karşısındayız.*
- *Milletlerin arkasında zengin bir tarihi miras vardır, bu nedenle suni bir millet meydana getirilemez, suni devletler meydana getirilebilir, fakat onlar da uzun ömürlü olmaz."*

Anadolu'ya göçen Türklerin, Doğu Anadolu'da kaynaştıkları tek etnik grup Kürtlerdir. Öyle bir kaynaşma ki, zamanla hangi grubun Türk, hangi grubun Kürt olduğu anlaşılamamıştır.

Dr. Mehmet Şükrü Sekban şu ifadelerde bulunmuştur: *"Osmanlı hanedanının saltanatı altındaki halklarımız, nesilden nesile aynı gelenekler altında yaşamış, aynı saadet ve bedbahtlık devrelerini geçirmiş, aynı sevinç aynı müşterek kültürün tesirlerini hissetmişlerdir. Hiç şüphe yok ki silah arkadaşlığı bu ittifakta başrolü oynar. Türklerin ve Kürtlerin bu devamlı karışımı, onların, milli ruhun müşterek hazinesine, kendilerine has vasıfları katmalarına imkân verdi"*.

Tarihçi ve Osmanlı arşiv uzmanı Cevdet TÜRKEY, sabırla, onbinlerce belgeyi inceleyerek özetle şu önemli tespitlerde bulunmuştur: *"Kürd, Kürdi, Kürdiler, Kürtler nam-ı diğer Murtana, Kürt Mahmudlu, Kürdikanlı, Kürd Mehmedli, Kürd Mihmatlı gibi çeşitli adlar altında, belge ve defterlerde oymak, aşiret ve cemaatlerin bağlı olduğu topluluklar için, Türkmen Ekradı, Konar_Göçer Türkmanı, Türkmen taifesi denilmektedir"...*

Türkeş de, bu meseleyi çok araştırdığını, ayrı bir etnik grup olarak çok az bir sayının çıktığını söylemiş ve bu hususta sıklıkla şu ifadeleri tekrarlamıştır: *"Bizler ne kadar Türk isek; onlarda o kadar Türk'tür. Onlar ne kadar Kürt ise biz de o kadar Kürdüz."*

Bu konu ile ilgili olarak; Bitlis Sancakbeyi Şeref Han, 1597 yılında Osmanlı Padişahı III. Mehmed'e tazimle sunduğu "Şerefnâ-me" adlı Kürt Boyu tarihinde, Kürtlerin Oğuz Han'dan beri Büyük Türklük camiasına mensup olduğunu kayıt ve teyit etmiştir. Kürt Tarihi isimli eserinde atalarının "Bayındırlı Türkmen

sülaleri"nden geldiğini belirtir ve Türk olmakla övünür.

Kitab-ı Dede Korkut'ta da Dicle Kürtlerin/Kurmançlar'ın Boğduz Aman kütüğü ile Oğuzlara bağlandığı görülmektedir.

Türk Milliyetçiliği

Atatürk'ün ilkelerinden birisi olan "Türk Milliyetçiliği":

- *"Millet egemenliğine dayanan demokrasi anlayışını, laikliği, barışçılığı insan sevgisini, adaletli davranmayı, dayanışmacılığı, çalışkanlığı, çağdaşlığı, hür fikirliliği, Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne yönelik tehditler karşısında hazırlıklı olmayı, modern ilmi, milletçe mukaddes sayılan değerlere ve Türk Kültürüne bağlılığı esas alır.*
- *Türk Milliyetçiliği milli kültüre ve millete dayanır. Millet gerçeğini aynı zamanda mensubu olduğu ümmet gerçeği ile karıştırmaz.*
- *Üstün ırk nazariyelerini ve ırkçılığı reddeder. Başka milletlerin saldırgan ve ırkçı olmayan milliyetçilik anlayışlarını doğal karşılar, insanlığın hayrına olacak her türlü iş ve girişimlerde diğer milletlerle bir beraber olmayı ve birlikte çalışmayı gerekli görür.*
- *Van'dan, Diyarbakır'dan, Trakya'ya Karadeniz'den Akdeniz'e kadar, cumhuriyetin milli sınırları içerisinde kalan topraklar üzerinde yaşayan her fert, aynı cevherin damarlarıdır.*
- *Memleketi şark ve garp diye ikiye ayırmak doğru değildir. Vatani bir kül (bütün) olarak ele almak gerekir.*

Cumhuriyetin ilk yıllarında millet anlayışının yerleşmesi ve ülkede yaşayan herkesin kendini Türk bilmesi ve hissetmesi için çok büyük çalışmalar yapılmış; mezhep ve etnik ayrılıkları körükleyen hareketlere ciddi anlamda karşı çıkmıştır. Türkiye'de milli bütünlük içerisinde sadece Türk milletinin var olduğu düşüncesi siyasetimizin temel esası olmuştur. Bu temel düşünceyi ve milli birliğimizi reddedenlere karşı Atatürk şöyle seslenmiştir:

- *"Türk milleti, kendisinin ve ülkenin yüksek çıkarlarının aleyhine çalışmak isteyen bozguncu, vatanatsız, milliyetsiz beyinsizlerin saçmalarındaki gizli ve kirli emelleri anlamayacak bir toplum değildir."*

Prof. Dr. Erol GÜNGÖR'e göre; *"Bu günkü batı dünyası, ...Milliyetçilik denince daha çok faşizm ve Nazizm'i anlamaktadır. Hakikatte milliyetçilik bir kültür hareketi olmak dolayısıyla ırkçılığı, halka dayanan bir siyasi hareket olarak da otoriter idare sistemlerini reddeder."*

Kurucu idare Türkiye Cumhuriyetini ulus devlet olarak kurmuştur. Bu hususta Anayasamızda şu hükümler yer alır:

- *"Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür"* ve Türk Milletini oluştururlar. Çünkü bu ülkede yaşayan insanlar çok uzun bir tarih dilimi içerisinde de aynı kültürü, aynı ülküyü, ortak hak ve menfaatleri paylaşmış, bu ülkenin milli bir vatan olmasında birlikte çalışmış, birlikte can vermişlerdir.
- *"Egemenlik kayıtsız şartsız Türk Milletine aittir".*
- *"Tüm vatandaşlar kaderde, kıvançta ve tasada ortaktır"*

Bu hükümler vatandaşlar arasında “eşitlikçiliği, birleştiriciliği ve bütünleştiriciliği” sağlayan temel unsurlardır.

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen Anayasamızın ilk dört maddesi:

MADDE 1- Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

MADDE 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

MADDE 3- Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.

Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

Millî marşı “İstiklal Marşı”dır.

Başkenti Ankara’dır.

MADDE 4- Anayasanın 1 inci maddesindeki Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki hüküm ile, 2 nci maddesindeki Cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

Anayasamızda “Türk” kavramı 66. Maddede açıklanmıştır.

MADDE 66. – Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür. Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür. (Son cümle mülga: 3.10.2001-4709/23 md.) Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda be-

lirtilen hallerde kaybedilir. Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz. Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.

Vatandaş kalmanın şartı “vatana bağlılık” olarak vurgulanmıştır. Ayrıca Kurucu idare tarafından; ideal vatandaş yaşam tarzı olarak çok çalışma; vatan, millet ve bayrak sevgisi; bu vasıflara sahip Türk kimliği ve millî şuur gibi hususlar ısrarla öncelenmiştir. Millî duygu ve vatan aşkı yüksek, görev ve sorumluluklara sahip bir nesil ile bu ilke ve esaslarla donatılmış bir kimlik inşa etmeyi hedeflenmiştir. Tüm bunlar Türk Milliyetçisinin sahip olması ve yaşaması gereken değerleridir.